

רע"פ 7587/14 - ג מ נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7587/14

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: ג מ

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: י' גריל, ב' בר-זיו, כ' סעב) מתאריך 02.10.2014 ב-עפ"ג 27031-07-14

בשם המבקש: עו"ד משה אורן; עו"ד רותם כהן

בשם המשיבה: עו"ד תומר סגלוביץ'

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: י' גריל, ב' בר-זיו ו-כ' סעב) ב-עפ"ג 27031-07-14, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש כנגד גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט מ' גינות) ב-ת"פ 6131-04-10.

לצד בקשה זו הוגשה גם בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש. בהקשר זה הוריתי למשיבה להגיש את

תגובתה לבקשת רשות הערעור, והוריתי כי עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש יעוכב עד למתן החלטה אחרת.

להלן אביא הנתונים הנדרשים להכרעה בבקשה.

תמצית הרקע העובדתי

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו את העבירות הבאות: תקיפות בנסיבות מחמירות (עבירות לפי סעיפים 382(ב)(2) ו-379 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ותקיפת בת זוג בנסיבות מחמירות (עבירה לפי סעיף 382(ב)(1) לחוק העונשין).

3. מעובדות כתב האישום, עולה כי בתקופה שבין חודש אוקטובר 2008 ועד לחודש ינואר 2009, במהלך סופי השבוע וחופשות החג, יצא בנו של המבקש (להלן: המתלון) מהפנימייה בה למד והתגורר - לביקורים בדירת הוריו (להלן: הדירה). במהלך ביקורים אלו, המבקש, על פי הנטען, תקף את המתלון שלא כדין, מספר פעמים, בכך שסטר לו על פניו, והכה אותו, לעיתים תוך שימוש בחפצים שונים.

בכתב האישום נאמר כי במהלך חופשת חג הסוכות המבקש גרר את המתלון לדירה בכוח, ולאחר שהכניסו לדירה החל להכותו באזור הצוואר, העורף והגב. במהלך אותה חופשה, המבקש, על פי הנטען, תקף את המתלון פעם נוספת בכך שסטר לו על פניו מספר פעמים וזרק עליו חפצים שונים, וביניהם נעליים. באירוע אחר, המבקש תקף, על פי הנטען, את המתלון בכך שזרק עליו אבן שפגעה בידו. עוד נאמר בכתב האישום כי במהלך חופשת חג החנוכה, המבקש סטר למתלון והכה אותו בכתף, בגב ובידיים, וזאת לאחר ויכוח בנוגע ליציאתו של המתלון מהדירה. במהלך החופשה הנ"ל, על פי הנטען, המבקש השליך על המתלון נעל שפגעה בלחיו, וכן הכה את המתלון באזור הגב והצוואר וזרק לעברו נעל, לאחר שהמתלון גרם לתקלה במחשב הביתי. אירוע נוסף התרחש, על פי האמור בכתב האישום, לאחר שהמתלון רב עם אחיו במהלך ארוחת ערב בדירה. המבקש רדף אז אחרי המתלון והכה אותו באמצעות ידיו באזור הבטן והגב. יום לאחר מכן, בעקבות ויכוח, כך נטען, המבקש הכה את המתלון באמצעות מקל באזור הגב והישבן, והותיר סימנים אדומים על עורו.

עוד צוין בכתב האישום, כי באוגוסט 2008, או בסמוך לכך, המבקש תקף שלא כדין את אשתו, על רקע של ויכוח שנתגלע ביניהם.

4. בתאריך 28.05.2013, בית משפט השלום הנכבד הרשיע את המבקש, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של תקיפת קטין בנסיבות מחמירות. בית המשפט אימץ את מרבית עובדות כתב האישום באשר לאירועים בהם המבקש תקף את המתלון, אולם זיכה אותו, מחמת הספק, מאירוע זריקת הנעל וכן מאירוע זריקת האבן. כן זוכה המבקש, מחמת הספק, מעבירה של תקיפת בת זוג בנסיבות מחמירות.

5. בתאריך 12.06.2014, בית משפט השלום השית על המבקש את העונשים הבאים: מאסר בפועל בן 4 חודשים, הפעלת מאסר על תנאי בן שמונה חודשים, אשר הוטל על המבקש במסגרת ת"פ 2696/04 בבית משפט השלום בחדרה (להלן: התיק הראשון), וקבע כי המאסר המופעל ירוצה בחופף לעונש המאסר שנגזר על המבקש בתיק, מושא הבקשה, כך שהמבקש ירצה ביחד 8 חודשי מאסר בפועל. כן הושתו על המבקש 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים, עבירה שיש עמה מרכיב של אלימות כלפי גוף אדם מסוג פשע.

6. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי כנגד חומרת העונש, וערעורו של המבקש נדחה בדעת רוב. דעת הרוב (כב' השופטים: י' גריל, ו-ב' בר-זיו) קבעה כי היתה קיימת חובה להפעיל את עונש המאסר על תנאי שהושת על המבקש בתיק הראשון. לגישת דעת הרוב, העובדה שמעשי האלימות שבהם המבקש הורשע בוצעו בשלושה אירועים שונים, אשר ביניהם פער זמנים ברור – לא איפשרה את הארכת תקופת המאסר על תנאי. בנוסף קבעו שופטי הרוב כי גזר הדין שקול ומידתי ואין מקום להתערבותה של ערכאת הערעור בעונשים שנקבעו.

דעת המיעוט (כב' השופט כ' סעב) סברה מנגד כי יש לראות בעבירות בהן הורשע המבקש – מסכת אירועים אחת, המצטברת לכדי עבירה אחת, ולפיכך עונש המאסר על תנאי שרביץ עליו היה בר-הפעלה ולא חב-הפעלה. עוד נקבע בדעת המיעוט כי נסיבותיו האישיות של המבקש וסיכויי השיקום בעניינו מהווים טעמים המצדיקים הטלת של"צ, לצד צו מבחן והארכת עונש המאסר על תנאי שהושת על המבקש.

מכאן הבקשה לרשות ערעור שבפני.

טענות הצדדים

7. טענתו העיקרית של המבקש בבקשה למתן רשות ערעור עניינה בכך, שלשיטתו, המאסר על תנאי שהושת עליו בתיק הראשון היה בנסיבות העניין, בר הפעלה, ולא חב הפעלה, וזאת מהנימוקים שעמדו ביסוד דעת המיעוט בפסק דינו של בית משפט קמא הנכבד.

המבקש טוען עוד כי הערכאות הקודמות שגו בכך שלא נתנו את המשקל הראוי, לנסיבות ביצוע העבירות, לנסיבות האישיות של המבקש, לזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות, ולסיכויי השיקום בעניינו.

8. בתגובתה, המשיבה טוענת כי הבקשה איננה עומדת באמות המידה שנקבעו בפסיקה לצורך מתן רשות ערעור. המשיבה סומכת את ידיה על דעת הרוב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד, לפיה העבירות, מושא הבקשה, מתבססות על מעשי אלימות נפרדים, ולכן לא ניתן היה להאריך את המאסר על תנאי, אשר הושת על המבקש בתיק הראשון. עוד מוסיפה המשיבה, כי בנוסף להפעלת התנאי הושת על המבקש בגין עבירות האלימות שביצע בתיק מושא הבקשה – מאסר בפועל, ודי בכך כדי לקבוע כי המאסר על תנאי הינו חב הפעלה.

לבסוף טוענת המשיבה, כי המבקש זכה להתחשבות רבה נוכח נסיבותיו האישיות, ומה שנטען כי הביא אותו לפעול באלמות כלפי המתלונן, ועל כן אין מקום להקל עמו עוד.

דיון והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה ובחומר שצורף לה, ובתגובת המשיבה לבקשה הנני סבור כי דין הבקשה להידחות. אביא את נימוקיי למסקנתי זו מיד בסמוך.

10. הלכה היא כי בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תתקבל רק במקרים בהם מתעוררת שאלה משפטית רחבת היקף וכבדת משקל, בעלת השלכות ציבוריות החורגות מעניינם הקונקרטי של הצדדים לבקשה, או בנסיבות המעוררות חשש מפני עיוות דין, או אי-צדק חמור שנגרם למבקש (ראו: ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.07.2013); רע"פ 3101/15 אבו רמילה נ' מדינת ישראל (25.05.2015)).

מעבר לכך – הבקשה שלפני עניינה בחומרת העונש, אשר הושת על המבקש. בהקשר זה, נקבע, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" על חומרת העונש, תינתן רק במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (ראו: רע"פ 3929/09 דהן נ' מדינת ישראל (16.08.2009); רע"פ 4491/14 סורן נ' מדינת ישראל (29.6.2014) רע"פ 8276/14 עזיזה נ' מדינת ישראל (15.02.2016)).

בענייננו, העונש שנגזר על המבקש מצוי ברף התחתון של מתחם הענישה שקבע בית משפט השלום הנכבד, ואיננו חורג ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, ובוודאי שאין מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות זו (ראו: רע"פ 3552/14 אזולאי-דלה נ' מדינת ישראל (28.5.2014)).

11. נוכח האמור לעיל, דעתי היא כי המקרה שלפני איננו מצדיק מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". אבהיר עוד ואפרט:

סעיף 56 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) קובע כך:

"56. (א) בית המשפט שהרשיע נאשם בשל עבירה נוספת ולא הטיל עליו בשל אותה עבירה עונש מאסר רשאי, על אף האמור בסעיף 55 ובמקום לצוות על הפעלת המאסר על תנאי, לצוות, מטעמים שיירשמו, על הארכת תקופת התנאי, או חידושה, לתקופה נוספת שלא תעלה על שנתיים, אם שוכנע בית המשפט שבנסיבות הענין לא יהיה צודק להפעיל את המאסר על תנאי.

(ב) לא ישתמש בית המשפט בסמכות לפי סעיף זה אלא לגבי ההרשעה הראשונה של הנאשם בשל עבירה נוספת".

השאלה העומדת איפוא, בגדרי בקשה זו הינה האם ניתן היה להפעיל בעניינו של המבקש את הכלל הקבוע בסעיף 56(ב) לחוק העונשין, המאפשר לבית המשפט להאריך או לחדש את תקופת התנאי, במקום להפעילו. כלל זה נידון לא אחת בפסיקה, כך למשל,

ב-ע"פ 89/81 מסרווי נ' מדינת ישראל פ"ד לה(4) 501 (1981), נפסק כדלקמן:

"הרעיון, שביסוד ההוראה המאפשרת לבית המשפט להאריך את תקופת המאסר-על-תנאי, הוא לתת לעבריין הזדמנות לחזור למוטב, גם לאחר שחזר ונכשל פעם אחת נוספת, אם לדעת בית המשפט מן הראוי להאריך-אף עם העבריין; וכישלון אחד נוסף אינו זהה עם עבירה אחת נוספת במובן הטכני המצומצם של המונח "עבירה" אלא במשמעות הרחבה של התנהגות פלילית, הנובעת מהחלטה אחת ומדחף פלילי אחד, גם אם יש בה בהתנהגות, מבחינה טכנית, עבירות אחדות. מטבעו של עניין אין להגדיר דברים אלה מראש, ועל בית המשפט יהא להעריך ולקבוע בכל מקרה ומקרה שלפניו, אם מדובר בכישלון חד פעמי או יותר מכך. סביר להניח, כי בדרך כלל ניתן לראות בהתנהגות הפלילית משום כישלון חד פעמי, כאשר מדובר במערכת עובדות אחת, שבוצעה בהזדמנות רצופה אחת"(שם, בעמ' 503; ההדגשות שלי - ח"מ. ראו גם: נתנאל דגן ורות קנאי "ריבוי עבירות: אתגרים והצעת פתרונות לאור עיקרון ההלימה (בעקבות סעיף 40 לחוק העונשין)" (צפוי להתפרסם בספר אדמונד לוי); ע"פ 264/83 שירי נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(2) 380 (1985); ר"ע 717/85 קונפורטי נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(4) 806 (1985); רע"פ 3739/11 חייט נ' מדינת ישראל (27.5.2011)).

12. העולה מהמקובץ לעיל הוא כי השאלה שביסוד בקשתו של המבקש נדונה כאמור בפסיקה, ושאלת יישום ההלכה בעניין זה נעוצה בנסיבות הקונקרטיות של המקרה העומד בפני בית המשפט הדין בכך. לפיכך אין בטענתו של המבקש בהקשר זה כדי להצדיק רשות ערעור "בגלגול שלישי", שכן השגותיו אינן חורגות מד' אמותיו של עניינו הפרטי. גם לא מצאתי כי נגרם למבקש עיוות דין, או כי מתקיימים שיקולי צדק התומכים במתן רשות ערעור בעניינו.

13. למעלה מן הצורך, אציין כי אינני רואה עילה למתן רשות ערעור אף בטענתו של המבקש כי יש לראות במעשי האלימות שביצע כאירוע אחד, המוליד עבירה אחת. סוגיה זו כבר נדונה בפסיקתו של בית משפט זה, ונקבע כי המונח "אירוע" יכול לכלול "מעשה" אחד, או מספר "מעשים" (ראו: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.2014)). בהקשר זה מקובלת עלי קביעתה של דעת הרוב בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד, לפיה מדובר במכלול שבפנינו במספר מעשי אלימות נפרדים זה מזה, הפרושים על פני מרווחי זמן לא קצרים:

"בעניינו... נקט המערער (המבקש - ח"מ) באלימות כלפי בנו הקטין בשלושה אירועים שונים: בחופשת סוכות, בחופשת חנוכה, ובחופשת סוף השבוע של 9.1.09-10.1.09. בכל אחד ואחד משלושת אירועים אלה - שקיים ביניהם פער זמנים ברור - ביצע המערער בבנו - הקטין עבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות, ולכן גם הואשם המערער בתקיפות (לשון רבים) ... (ראו: פסק הדין, בפיסקאות יג-יד; ההדגשה במקור - ח"מ)".

מהאמור לעיל עולה, איפוא, כי המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד כנגד המבקש, אכן היה פה חב הפעלה, זאת לאחר שלא התקיים, בנסיבות הענין, התנאי הנדרש בסעיף 56(ב) לחוק העונשין, לפיו, בית המשפט ישתמש בסמכותו לפי סעיף זה רק לגבי ההרשעה הראשונה של הנאשם בעבירה נוספת.

14. סוף דבר - הבקשה נדחית. עיכוב ביצוע העונש עליו הוריתי בהחלטתי - יתבטל איפוא. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו - בתאריך 08.03.2016 עד לשעה 10:00, בבימ"ר הדרים, או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו עמוד 5

תעודת זהות, או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאגר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ז' באדר א' התשע"ו (16.2.2016).

ש ו פ ט